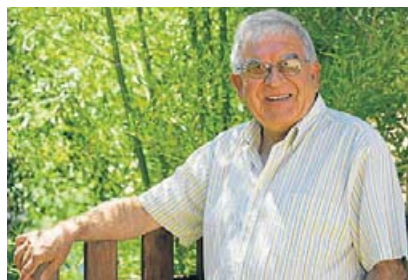

ELS LLIBRES I LES COSES

IGNASI ARAGAY

Josep Poca Gaya, un personatge a l'ombra

MARTA MARTÍNEZ

EXCAPELLÀ, HA EDITAT I CONEGUT DES DE GABRIEL GARCÍA MÁRQUEZ FINS A JOSEP BENET

da el 1941 per Argullós i Calsamiglia, allí coincideix amb Xavier Folch, Gonçal Pontón i Josep Fontana –amb els quals acabaria anant a Crítica–, i edita autors com Josep Termes, Salvador Giner i José Manuel Bleuca fill. En una segona etapa, sota la batuta d'Antoni Comas, hi agafa protagonisme Josep M. Carandell. A Crítica treballa, entre d'altres, amb el cervantí Francisco Rico i comença a editar Josep Benet.

L'etapa editorial s'estronca bruscament. Canvi radical de vida: se'n va a Sort a obrir una oficina del Banco de Vizcaya. La cosa no dura gaire i al cap de pocs anys s'incorpora a Seix Barral, amb Mario Muchnik al capdavant, uns anys en què edita i tracta García Márquez, Octavio Paz, Cabrera Infante, Car-

los Fuentes, Cortázar, Vargas Llosa, Luis i Juan Goytisolo, Juan Marsé, Eduardo Mendoza... D'allí salta a Empúries, de nou amb Folch.

Som a mitjans dels 80, i Poca, de la mà de mossèn Dalmau, es vincula amb la Convenció per la Independència Nacional, un independentisme pacífic, democràtic i assembleari que prefigura l'ANC actual. El 1988 fa el salt a la política institucional com a delegat a Tarragona de Benestar Social, amb l'exeditor Antoni Comas de conseller. Tot i la feina feta, acaba escaldat del sectarisme partidista de la conselleria. Es retira al poble de Bonastre a fer d'editor *freelance* fins que, al cap d'uns anys, Joan Rigol, president del Parlament, l'agafa d'assessor, càrrec des d'on, entre altres coses –i enmig d'altres desenganys–, inicia la recuperació de l'obra de Maurici Serrahima. Després, quasi sense solució de continuïtat, passa a ser assessor del Josep-Lluís Carod-Rovira conseller en cap de la Generalitat i, amb la caiguda d'aquest, de Josep Bargalló, tot i l'evident manca de sintonia amb ell i la seva gent. Mig apartat, ho aprofita per ajudar a acabar les seves obres un Josep Benet ja gran i aïllat.

Els darrers anys ha seguit al peu de l'ordinador, ara amb aquestes memòries, *Un capellà gens clerical, un polític poc polític* (PAM), i aviat amb una biografia de Ferran M. Ruiz-Hébrard i un volum de textos de Benet sobre una quarantena de personatges del país. ♦

Josep Poca publica les seves memòries. Ha estat tota la vida un treballador intel·lectual a l'ombra. Pocs el coneixen. I, tanmateix, la seva feina pacient i callada resulta cabdal. La seva persona, forjada en el compromís de la cultura, la política i el cristianisme més lliure, popular i social, reflecteix bé la prehistòria de l'actual Catalunya independentista. El país, en la seva fecunda pluralitat, no s'entén sense personatges com ell.

Qui és, doncs, Josep Poca Gaya? Nascut a les Garrigues en la primera postguerra en el si d'una família humil, amb 11 anys el van enviar al seminari de Tarragona. Anava per a mossèn Tronxo. Però s'ho va prendre seriosament i va acabar estudiant a la universitària Salamanka. Ordenat capellà, el 1964 el posen de vicari a Alforja i després de rector al Vendrell, des d'on flirteja amb el Moviment Socialista de Joan Reventós. Vinculat a l'escoltisme, també s'acosta al catalanisme eclesial a través de la campanya *Volem bisbes catalans* o assistint a Montserrat a l'enterrament de l'abat Escarré. Castigat, l'envien a un poble perdut: Conesa. El càstig no funciona. Allí es consolida, també, la relació amb la que seria la seva futura esposa, Maria Àngela, forjada en l'escoltisme. Al cap de poc deixa de ser capellà no per manca de fe, sinó per amor.

Comença una nova vida, la del Poca editor, primer amb Ariel, el 1961, de la mà de Raventós. Funda-